

Tęczowe wieści

WIOSNA 2025 R.

Redaguje mgr Aleksandra Mazur

WIOSNO, WITAJ! CZYLI O PIERWSZYM DNIU WIOSNY KILKA SŁÓW.....

- ❖ Pierwszy dzień wiosny to moment, na który wielu z nas czeka z utęsknieniem. Po miesiącach zimowych wreszcie możemy poczuć na twarzy ciepłe promienie słońca, usłyszeć śpiew ptaków i zobaczyć pierwsze pąki na drzewach. To czas, gdy natura budzi się do życia, a my razem z nią nabieramy nowego optymizmu i nowej energii.
 - ❖ Astronomiczna wiosna rozpoczęła się 20 marca, kiedy dzień i noc mają równą długość. Od tego momentu dni stają się coraz dłuższe, a my możemy cieszyć się coraz większą ilością słońca. 21 marca przypada początek wiosny kalendarzowej. Wtedy świętujemy nadejście Pani Wiosny, a żegnamy zimę.
 - ❖ Jednym z najstarszych i najbardziej charakterystycznych zwyczajów związanych z pierwszym dniem wiosny jest topienie Marzanny. Ta słomiana kukła, symbolizująca zimę, jest palona lub wrzucana do rzeki na znak pożegnania mroźnych dni. Tradycja ta wywodzi się jeszcze ze słowiańskich wierzeń i choć dziś ma raczej formę zabawy, wciąż budzi wiele emocji, zwłaszcza wśród dzieci.
 - ❖ Dla uczniów czy przedszkolaków pierwszy dzień wiosny to coś więcej niż tylko zmiana pory roku – to także Dzień Wagarowicza lub Dzień Zielony! W wielu szkołach i Przedszkolach tego dnia organizowane są różne atrakcje – wycieczki, konkursy, różne zabawy wiosenne a nawet ogniska czy pokaz mody wiosennej. Chodzi o to, aby celebrować nadchodzącą wiosnę w radosny sposób i na chwilę oderwać się od szkolnej i przedszkolnej rutyny.
 - ❖ Pierwszy dzień wiosny to doskonały moment, aby naładować baterie. To czas, kiedy możemy zacząć realizować nowe plany, zadbać o zdrowie i spędzać więcej czasu na świeżym powietrzu. Może to też być dobra okazja, by wprowadzić do swojej codzienności więcej ruchu – jogging w parku, wycieczki rowerowe czy po prostu długie spacery w promieniach wiosennego słońca.
 - ❖ Wraz z wiosną przychodzi chęć na zmiany – porządki w domu, odświeżenie garderoby czy nowe hobby. To czas, kiedy wszystko wydaje się możliwe, a motywacja do działania jest
-
-
-

większa niż kiedykolwiek. Dlatego warto wykorzystać tę energię i dać się porwać wiosennemu nastrojowi!

- ❖ A Wy jak świętujecie wiosny panowanie? Niezależnie od tego, czy wybierzecie się na spacer, posadzicie pierwsze kwiaty czy po prostu uśmiechniecie się do słońca – cieszcie się tą piękną porą roku i czerpcie z niej jak najwięcej!

Opracowała:
mgr Anna Łaziuk

WIOSNA WŚRÓD ZWIERZĄT

Wiosna to wyjątkowy czas w świecie zwierząt – przyroda budzi się do życia, a wraz z nią zwierzęta stają się bardziej aktywne. Po długiej zimie wiele gatunków opuszcza swoje kryjówki i zaczyna intensywne poszukiwanie pożywienia. Niedźwiedzie wychodzą z gawr, jeże budzą się z zimowej hibernacji, a ptaki wracają z ciepłych krajów, rozbrzmiewając śpiewem, który wypełnia lasy i łąki.

To także okres godowy dla wielu zwierząt. Jelenie, lisy, wilki i zające szukają partnerów, a ptaki budują gniazda i składają jaja. W stawach i rzekach żaby oraz ropuchy odbywają swoje charakterystyczne gody, a owady, jak pszczoły i motyle, zaczynają zapylać pierwsze kwiaty. Wiosna to także czas narodzin. W lasach można spotkać młode sarenki, dziki prowadzące swoje warchlaki, a na polach widać małe zajączki. W gospodarstwach rodzą się cielęta, jagnięta i pisklęta kur. Młode uczą się życia pod czujnym okiem rodziców, nabierając sił i umiejętności potrzebnych do przetrwania.

Wraz z ociepleniem i dłuższymi dniami przyroda tętni życiem. Kwitnące łąki, zielone lasy i pełne ruchu stawy przypominają, że wiosna to czas odrodzenia i nowego początku dla wszystkich stworzeń.

Wiosna to nie tylko czas narodzin i powrotu do aktywności, ale także okres intensywnych zmian w zachowaniu zwierząt. Wiewiórki, które zimą żywiły się zgromadzonymi zapasami, teraz energicznie poszukują świeżego pokarmu. Dzięcioły stukają w pnie drzew, oznajmiając swoją obecność i szukając partnera. Wilki w stadach uczą swoje młode zasad polowania, a bobry naprawiają tamy uszkodzone podczas zimy.

Nie można zapomnieć o owadach, które odgrywają kluczową rolę w ekosystemie. Motyle, jak cytrynki i rusalki, pojawiają się na łąkach, dodając im kolorów. Mrówki intensywnie odbudowują swoje mrowiska, przygotowując się na ciepłe miesiące.

W wodach również zachodzi wiele zmian – ryby przystępują do tarła, a w sadzawkach i stawach można dostrzec skrzek żab, z którego niedługo wylęgną się kijanki. Bociany i jaskółki wracają z długiej wędrówki, rozpoczynając budowę gniazd w dobrze znanych miejscach.

Cała przyroda tętni energią i ruchem, pokazując, że wiosna to jeden z najpiękniejszych i najbardziej dynamicznych okresów w życiu zwierząt. To czas wzrostu, miłości i nowych początków, w którym każde stworzenie odnajduje swoje miejsce w budzącym się na nowo świecie.

Autorka:

Aleksandra Malicka

Źródła:

- <https://psykotnia.pl/swiat-zwierzat-na-wiosne/>
- https://cloud-2.edupage.org/cloud/Swietlicowe_inspiracje_-_Zwierzeta_wiosna.pdf?z%3AEKiA0LZqHx%2BBADVdx2tAo%2FwYeGP%2BVZeNCMULRg3W3XYTS70hpYiVaDPNNTuc0qYT
- <https://przekroj.org/swiat-ludzie/kto-wstaje-pierwszy-czyli-wiosna-u-zwierzat/>
- Obraz wygenerowany przez AI

Pisanki, pisanki...jajka malowane?

Już niedługo Wielkanoc, którą trudno sobie wyobrazić bez kolorowych jajek. Kraszanki, wyklejanki, drapanki, ażuranki, to tylko najbardziej tradycyjne rodzaje wielkanocnych kolorowych jajek. Tradycja zdobienia pisanek znana była już wiele tysięcy lat temu. Najstarsze malowane jajka pochodzą z Asyrii i liczą ponad 5000 lat. Nieco późniejsze wywodzą się z Chin, Egiptu i Persji. O malowaniu jajek wspominają poeci Owidiusz, Pliniusz Młodszy oraz Juwenalis, wiemy więc, że zwyczaj ten był rozpowszechniony również na terenie Cesarstwa Rzymskiego. Najstarsze polskie pisanki datuje się na koniec X wieku. Odnalezione zostały w grodzie Ostrówek (dzisiejsze Opolskie). Pierwotnie jajka zdobiono w celach magicznych – wierzone, że zwyczaj ten zapewnia trwałość świata. Nie bez znaczenia pozostawały motywy dekoracyjne. Elementy solarne symbolizowały odrodzenie i wieczność, zaś figury geometryczne – nieskończoność.

Dawniej w Polsce malowaniem jajek zajmowano się w Wielki Piątek. Pisanki służyły dziewczynom jako wykup w śmigus-dyngus – rozdawały je chłopakom, by uniknąć polania wodą. Najładniejsze malowane wielkanocne jajko panna wręczała kawalerowi, którego darzyła szczególnymi względami. Jeśli chłopak odwdzieczył się podobnym podarunkiem, świadczyło to o odwzajemnionym uczuciu.

Dziś na wszystkie wielkanocne jajka mówimy, że są to pisanki, ale jeszcze do niedawna używano nazw, określających technikę jaką były wykonywane.

Kraszanki to najprostsza metoda malowania jajek na jeden kolor. Nazwa pochodzi od kraszenia, czyli farbowania bez żadnego wzoru na jeden wybrany kolor. Odpowiednią barwę skorupki uzyskać można na różne sposoby. Tradycyjnie już od wielu lat barwiono je za pomocą naturalnych składników roślinnych, które dawały określony kolor. Kraszanki można wykonać, używając:

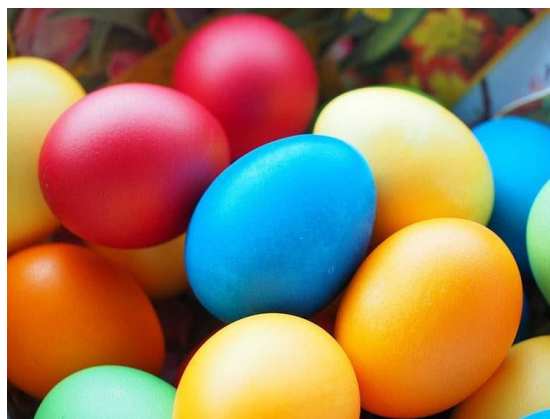
łupiny cebuli - brązowy,

kwiat nagietka - złoty, żółty,

młode pędy żyta - zielony,

kora dębu - czarny, sok z buraków - różowych

Pisanki w tradycji staropolskiej to jaja barwionych na różne kolory, po wcześniejszym narysowaniu wzorów woskiem. Pisankę pokrywa się woskiem, tworząc wybrany wzór, a następnie gotuje w wodzie z wybranym barwnikiem. Wosk przetopi się, a skorupka pod nim zostanie niezabarwiona, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie spektakularnych wzorów.

Kolejnym rodzajem wielkanocnych jajek są **drapanki**. Są to zabarwione jaja zdobione wzorami, które są wyskrobywane ostrym narzędziem na skorupce. Ta technika w porównaniu z innymi metodami zdobienia jaj wielkanocnych jest stosunkowo młoda.

Z ciekawszych technik możemy jeszcze wyróżnić **naklejanki** lub **oklejanki**. Mogą przybierać różną formę – naklejanie misternych wzorów z papieru na zafarbowane jajko (np. łowickie) lub oklejanie tzw. „duszą” trzciny (rdzeniem) i kolorową włóczką (na Kurpiach).

Azuranki są wykonywane z wydmuszek jaj kurzych, kaczyc, gęsich i strusich. Technika polega na nawiercaniu w skorupce otworów przy pomocy wiertarki i małego wiertła, miniszlifierki, piaskarki, turbiny dentystycznej, frezarki CNC. Wydmuszka z nawierconymi wzorami jest malowana najczęściej farbą akrylową.

Opracowała mgr Edyta Kowalczyk

Źródło:

<https://muzeumciechanow.pl/historia-pisanek-od-sumeryjskiej-mezopotamii-do-wspolczesnosci/>

<https://www.gov.pl/web/kultura/wielkanocne-pisanki-dzwony-i-baby>

<https://www.intro.media/artykuly/wielkanocne-pisanki-jak-powstaja-i-skad-sie-wziely>

Wielka Niedziela/ Niedziela Wielkanocna

Dzień świętowania Zmartwychwstania Pańskiego.

Niedziela Zmartwychwstania jest najważniejszym wydarzeniem w kalendarzu Kościoła katolickiego, gdyż stanowi o istocie chrześcijaństwa. Świętowanie Wielkiej Nocy zaczyna się dzisiaj, podobnie jak dawniej, od rezurekcji, czyli uroczystej mszy św., którą poprzedza procesja. Nazwa „rezurekcja” pochodzi z języka łacińskiego i oznacza powstanie z martwych. Tę mszę o świcie rozpoczyna trzykrotne procesyjne obejście kościoła. Na czele procesji niesiony jest krzyż ozdobiony czerwoną stułą, tuż za nim figura Chrystusa Zmartwychwstałego i monstrancja z Hostią. Przy biciu dzwonów Najświętszy Sakrament w procesji trzykrotnie obnoszony jest wokół świątyni. Celebracja liturgii rezurekcyjnej gromadzi liczne rzesze wiernych, którzy radość zmartwychwstania wyrażają śpiewem pieśni *Wesoły nam dzień dziś nastał* i wielu innych. W śpiewach wielkanocnych często spotykamy słowo „alleluja”. Wywodzi się ono z hebrajskiego *hallelujah* i oznacza „wysławiajcie Jahwe”.

Obchody wielkanocne na przestrzeni wieków zmieniały się. Jerzy Kitowicz w *Opisie obyczajów za panowania Augusta III* wzmiankował, że procesja rezurekcyjna odbywała się o różnych porach: w wielkich miastach – o północy, w katedrach – w sobotę o godzinie 21.00, a w małych miasteczkach i wsiach – w niedzielę o wschodzie słońca. Obecnie w niektórych miejscowościach już podczas wielkosobotniego nabożeństwa świętowane jest zmartwychwstanie Chrystusa, jednak najczęściej niedziela jako pierwszy dzień świąteczny w chrześcijaństwie jest świętem Zmartwychwstania.

Radość ze zmartwychwstania Chrystusa obwieszają dzwony i wystrzały. Podczas rezurekcji powszechne było strzelanie z armat, moździerzy, petard. Ten huk może wynikać z radości wielkanocnej i chęci wiosennego przebudzenia świata do życia. Ten zwyczaj przetrwał do czasów współczesnych i praktykowany jest przede wszystkim przez młodzież.

Wielki Poniedziałek/ lany poniedziałek

Z Poniedziałkiem Wielkanocnym - drugim dniem Świąt Zmartwychwstania Pańskiego - wiąże się tradycja Śmigusa-Dyngusa. Śmigus i Dyngus to dwa odrębne obyczaje, które praktykowane były jednego dnia. Dlatego z czasem ich nazwy się połączyły.

Dyngusem nazywano datek dawany przez gospodynie mężczyznom chodzącym w Poniedziałek Wielkanocny po domach, składającym życzenia świąteczne i wygłaszającym oracje i wiersze o męce Pańskiej, czy też komiczne parodie. W zamian za to otrzymywali jajka, wędliny i pieczywo.

Śmigus z kolei to obyczaj polewania się wodą w Poniedziałek Wielkanocny. Stąd też nazwa "lany poniedziałek". Zwyczaj prawdopodobnie ma korzenie pogańskie i wiąże się z radością po odejściu zimy oraz z obrzędami mającymi zapewnić urodzaj i płodność.

Chrześcijaństwo dodało do tego oczyszczającą symbolikę wody, a także tradycję, zgodnie z którą oblewanie wodą jest pamiątką rozpędzania tłumów, które gromadziły się w poniedziałek, rozmawiając o Zmartwychwstaniu Chrystusa.

W Poniedziałek Wielkanocny gospodarze o świcie wychodzili w pola i kropili je wodą święconą, żegnali się przy tym znakiem krzyża i wbijali w grunt krzyżyki wykonane z palm poświęconych w Niedzielę Palmową, co miało zapewnić urodzaj i uchronić plony przed gradobiciem. Pola objeżdżano w procesji konnej.

Wodą oblewano jednak przede wszystkim młode dziewczęta. Nieoblana panna była zdenerwowana i zaniepokojona, gdyż oznaczało to brak zainteresowania ze strony miejscowych kawalerów.

Poniedziałek Wielkanocny to drugi dzień Świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Największe święta chrześcijańskie, takie jak Wielkanoc czy Boże Narodzenie obchodzi się przez dwa dni, aby móc głębiej rozważać te tajemnice wiary.

Przygotowała i opracowała mgr Ewelina Strzałkowska.

WIELKANOCNE SMAKOŁYKI

- **Mazurki**

Mazurki to klasyka wielkanocnego stołu.

- **Wypieki i desery**

Wielkanocna babka drożdżowa

Babka mocno cytrynowa

Makowiec zawijany

Ciasto marchewkowe

Tarta z kajmakiem i masłem orzechowym

• **Mięsa, dania, salátky i dodatki**

Żurek wielkanocny

Lekka sałatka warzywna

Schab pieczony

Pasztet mięsny

Pieczone buraki z fetą

Jak zrobić baranka z masła?

Potrzebne rzeczy

- forma drewniana do przygotowywania baranków
- masło, kupione lub domowe
- 2 ziarenka pieprzu
- listki i gałązki bukszpanu, ewentualnie rzeżucha lub młody owies

Wykonanie

- formę należy włożyć do wrzątku i zostawić ją na kilka minut. Następnie przełożyć do zimnej wody na kilka godzin do porządnego namoczenia. J
- obie połówki oprószyć od wewnętrznej strony solą. Następnie wetrzeć ją w formę
- chłodne, ale plastyczne masło "wsmarować" za pomocą noża w obie połówki formy, jednocześnie dociskając je tak, by wypełnić dobrze zagłębienia formy. Nałożyć więcej masła, by po zetknięciu połówek były one na pewno dobrze wypełnione. Nadmiar masła wyjdzie dołem formy
- złożyć obie części formy, docisnąć je do siebie

- formę umieścić w lodówce aż do momentu schłodzenia
- formę otworzyć i delikatnie wyjąć z niej baranka
- umieścić go na talerzu lub deseczce i udekorować wokół gałązkami bukszpanu lub ustawić wśród rzeżuchy. Z ziarenek pieprzu zrobić oczy. Jeśli mieliście prostszą formę i baranek nie ma uszu, to można je dorobić z pojedynczych listków bukszpanu

Opracowała:
mgr Aleksandra Mazur

Źródło:

<https://fotokulinarnie.pl/przepisy-na-wielkanoc-wraz-z-poradami>